

Arkivnr: 2014/278-47
Saksbehandlar: Therese Langhelle Wergeland

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Utval for miljø og samferdsel		08.11.2017
Fylkesutvalet		22.11.2017
Fylkestinget		12.12.2017

Handlingsprogram 2018-2021. Kollektivstrategi for Hordaland

Samandrag

Fylkesrådmannen legg med dette fram handlingsprogram for 2018 – 2021 for oppfølging av Kollektivstrategi for Hordaland. Handlingsprogrammet gjer greie for planar for utvikling av linjenett og rutetilbod mellom anna knytt til utbygging av Bybanen og nye kollektivanbod. Handlingsprogrammet gir også oversikt over korleis ein vil arbeide vidare med betre informasjon til dei reisande, enklare billetter og betalingsløyser, auka kunnskap om rutetilbodet og å gjere kollektivsystemet meir synleg. Tiltak og prioriteringar for meir miljøvenleg drift av kollektivtrafikken er også del av handlingsprogrammet.

Når det gjeld infrastruktur for kollektivtrafikken speglar handlingsprogrammet tiltak i relevante handlings-, plan- og byggjeprogram, dei viktigaste er plan- og byggjeprogram for Bergensprogrammet og for fylkesvegane.

Fylkesrådmannen meiner handlingsprogrammet gir ei god oversikt over samla innsats på kollektivområdet, og viser at vedteken kollektivstrategi blir følgt opp med konkrete tiltak.

Kostnadsveksten knytt til drift av kollektivtransporten vil vere utfordrande i åra framover. Det gjeld både auka kostnader knytt til tilbudsutvikling og ambisjonane knytt til nullvekstmålet, samt fleire komande anbudsutlysingar og moglege kostnadar knytt til miljøkrav. Skal ein lykkast med å nå måla som er satt for kollektivtransporten vil det vere avgjerande viktig å ha føreseielege økonomiske rammer til drift. Fylkesrådmannen vil også påpeike at satsing på kollektiv gir auka behov for kapasitet og kompetanse i administrasjonen.

Det blir stadig tydelegare at nye trendar knytt til digitalisering og ny kommunikasjonsteknologi i aukande grad vil påverke kollektivtrafikken framover. Løysingar for såkalla kombinert mobilitet, der kollektivtransport er basis i ein heilskap som også består av mellom anna bildeling, bysyklar, drosjer, sykling og «on demand»-tenester, vert prøvde ut og sette i verk både i Norden og i resten av Europa. Autonome køyretøy er også ein del av dette biletet. I tida framover vil det vere behov for å utarbeide nye og utvida strategiar på kollektivområdet for å møte denne utviklinga.

Økonomi: Saka omhandlar ikkje endringar i vedteken budsjett.

Klima: Saka omhandlar ei rekkje tiltak som vil redusere klimapåverknaden frå persontransport.

Folkehelse: Saka er ei statusoppfølging av ei rekke tiltak som vil ha positiv innverknad på folkehelsa.

Regional planstrategi: Kopling til Klimaplan for Hordaland, Regional transportplan, Kollektivstrategi for Hordaland, Temaplan for låg- og nullutsleppsbusar i Hordaland.

Forslag til innstilling

Fylkestinget vedtar Handlingsprogram 2018-2021 for Kollektivstrategi for Hordaland. Handlingsprogrammet dannar eit godt grunnlag for fylkeskommunen si satsing på kollektivområdet.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør samferdsel

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

1 Handlingsprogram 2018-2021. Kollektivstrategi for Hordaland

Fylkesrådmannen, 23.10.2017

Bakgrunn

Fylkeskommunen har ansvar for den offentlege kollektivtransporten i heile fylket. Det er eit samfunnsoppdrag av stor verdi for innbyggjarane, og som grip inn i kvardagen til mange. I juni 2014 vart strategien for langsiktig utvikling av kollektivtrafikken vedteke av fylkestinget (sak 30/2014). Det vart i same sak vedteke at kollektivstrategien skal bli følgt opp av eit handlingsprogram med fireårsperspektiv.

Det er lagt opp til årleg rullering av handlingsprogrammet, med politisk handsaming i fylkestinget i desember. Fylkesrådmannen legg med denne saka fram rullert handlingsprogram for oppfølging av kollektivstrategien i perioden 2018 – 2021.

Rammer for handlingsprogram kollektiv

Føremålet med handlingsprogram kollektiv er å følgje opp og sikre gjennomføring av vedtekne strategiar. Handlingsprogrammet peiker på hovudinnsatsområder og større oppgåver fylkeskommunen vil prioritere dei neste åra – innanfor dei aktuelle økonomiske rammene. Med handlingsprogram kollektiv ønskjer ein å gje ei samla oversikt over innsats på kollektivområdet i fylkeskommunal regi. Det er eit mål å oppnå god samanheng mellom oppfølginga av strategiane for kollektivtilbodet, på tvers av einingar i fylkeskommunen.

Kollektivstrategien peiker og på innsatsområde der fylkeskommunen ikkje aleine rår over verkemidla. Dette gjeld særleg tiltak knytt til infrastruktur og framkomst for kollektivtrafikken. Handlingsprogram kollektiv har som mål å vise den samla innsatsen på kollektivområdet, ved å spegle tiltak i relevante handlings-, plan- og byggjeprogram.

Skyss har ansvaret for å utarbeide handlingsprogrammet på vegne av fylkeskommunen.

Prioriteringar og tiltak i perioden 2018 – 2021

Prioriteringane i handlingsprogrammet er bygd opp rundt dei fire hovudtemaa i kollektivstrategien;

- Best tilbod der flest reiser
- Enkle reiser
- Effektive reiser
- Miljøvenleg drift

Tabellane under oppsummerer på overordna nivå prioriteringar og tiltak på dei ulike områda.

Best tilbod der flest reiser

Kollektivstrategi for Hordaland slår fast at målet er å gje eit best mogleg kollektivtilbod til flest mogleg av innbyggjarane i Hordaland, innanfor våre økonomiske rammer. Det gjer vi ved å tilpasse kollektivtilbodet til dei store reisetraumane i fylket. Handlingsprogrammet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2018 – 2021:

Strategiar for best tilbod der flest reiser	Prioriteringar og tiltak 2018-2021
<i>Styrke kollektivtilbodet for dei store reisestraumane</i>	Utvikle og styrke kollektivtilbodet i Bergen
<i>Vidareutvikle stamlinjene i Bergen</i>	Førebu endringar i rutetilbodet knytt til nye bussanbod, utarbeide trafikkplan for Bergen
<i>Utvikle regionale stamlinjer i Bergensområdet</i>	Omlegging til regionstamlinje Nordhordland-Bergen
	Vurdere traséendringar for å betre kapasiteten for buss i Bergen sentrum

<i>Knyte regionane i fylket saman</i>	Styrke planleggingsgrunnlaget mellom anna med betre verktøy for analyse av passasjertal og køyretider
<i>Tilby eit samanhengande grunntilbod i heile fylket</i>	Planlegge framtidig kollektivnett buss/bane i planlegging av nye byggjetrinn for Bybanen
<i>Samordne offentleg transport i tynt befolka område</i>	Førebu nye anbod for bybåtsambanda, planlegge for auka kapasitet og miljøløysingar
<i>Utvikle eit enklare og meir effektivt linjenett</i>	Vidareutvikle forvaltninga av skuleskyss, mellom anna utarbeide betre retningslinjer og samhandling med kommunar og skular

Enkle reiser

Eit av dei overordna måla i kollektivstrategien er at kollektivtrafikken skal vere eit enkelt og attraktivt reiseval. Den reisande skal møte eit tilbod som er lett å bruke og som held høg kvalitet i heile reisekjeda – dette er heilt sentralt for å få fleire reisande. Handlingsprogrammet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2018 – 2021:

Strategiar for enkle reiser	Prioriteringar og tiltak 2018-2021
<i>Gjere det enkelt å finne relevant informasjon</i>	Utvikle løysingar for digitalisering og datainfrastruktur som sikrar god flyt av data og informasjon mot kundane og mot ulike aktørar i mobilitetsmarknaden
<i>Gjere det enkelt å velje riktig billett og betale for denne</i>	Legge til rette for digital informasjon til dei reisande i egne og andre sine kanalar
<i>Auke kunnskapen om kollektivreiser</i>	Legge til rette for og ta i bruk nye betalingsløysingar og salskanalar
<i>Gjere kollektivtrafikken synleg</i>	Gjennomføre endringar som følgje av ny takst- og sonestruktur
<i>Heve kvaliteten på knutepunkt og haldeplassar</i>	Utarbeide skreddarsydd løysingar for informasjon til tilsette ved store arbeidsplassar
	Marknadsføre eksisterande linjenett
	Oppgradere haldeplassar og informasjon i Bergen sentrum og på knutepunkt og terminalar utanfor Bergen

Effektive reiser

Kollektivreiser skal vere eit reelt alternativ til bilen, også når det gjeld reisetid. Dette målet er slått fast i kollektivstrategien. Rask og forutsigbar framføring av bussane er ein føresetnad for å levere eit godt tilbod til dei reisande. Handlingsprogrammet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2018 – 2021:

Strategiar for effektive reiser	Prioriteringar og tiltak 2018-2021
<i>Minimere stoppetid på haldeplass</i>	Planlegge for vidare bybaneutbygging og eit samla kollektivnett for buss og bane mot vest og nord
<i>Infrastrukturtiltak som får bussen fram</i>	Gjennomføre tiltakspakkar for betre framkomst for fleire av bystamlinjene og dei viktigaste bylinjene
<i>Restriktive tiltak for</i>	Etablere planlagde kollektivfelt/sambruksfelt og planlegge for realisering av fleire aktuelle trasear

<i>biltrafikken</i> <i>Kollektivorientert</i> <i>byutvikling</i>	Gjennomføre planlagde oppgraderingar av knutepunkt og haldeplassar i og utanfor Bergen
	Følgje opp strategi for innfartsparkering, koordinert med utbygging av Bybanen, innfartsparkering for sykkel på alle store kollektivknutepunkt
	Styrke fylkeskommunen si rolle som høyringsinstans for areal- og transport, og å starte eit opplegg for kompetanseheving for fagmiljøa

Miljøvenleg drift

Kollektivstrategi for Hordaland og Miljøstrategi for Skyss slår fast at kollektivtrafikken sitt viktigaste klima- og miljøbidrag er å ta trafikkveksten. Det er også mål om meir miljøvenleg drift, og framover vil det vere krevjande å balansere ressursbruk mellom auka kapasitet/kvalitet i tilbodet og meir miljøvenleg teknologi. Handlings-programmet viser følgjande prioriteringar på dette området i perioden 2018 – 2021:

Strategiar for miljøvenleg drift	Prioriteringar og tiltak 2018-2021
<i>Sikre låge utslepp frå busstrafikken</i>	Oppfølging av tiltak frå temaplan for låg- og nullutslepp gjennom førebuingane til nye anbod og kontraktar i Bergensområdet
<i>Redusere miljøbelastning frå båt- og ferjetrafikken</i>	Vidare planlegging av forlenging av trolleylinja gjennom sentrum og mot Laksevåg
<i>Vere pådrivar for forskning og utvikling</i>	Ta i bruk lokalprodusert biogass frå Bergen kommune sitt anlegg i Rådalen som drivstoff på gassbussane i Bergen nord (Haukås)
	Gjennomføre oppstart av nye kontraktar med miljøvenlege løysingar for fylkesvegferjer
	Førebu ny kontrakt med miljøløysing på sambandet Kleppestø–Strandkaaien

Fylkesrådmannen si vurdering

Handlingsprogrammet gir ei god oversikt over samla innsats på kollektivområdet, og viser at vedteken kollektivstrategi blir følgt opp med konkrete tiltak.

Kostnader knytt til drift av kollektivtransporten vil vere utfordrande i åra framover. Byvekstavtalen vil vere avgjerande finansieringskjelde for gjennomføring av store delar av tiltaka i handlingsprogrammet for 2018-2021. Det gjeld både styrking av rutetilbodet og innføring av miljøtiltak for buss i Bergensområdet. Oppfølginga av avtalen skjer gjennom fireårig handlingsprogram for Miljøløftet, som vert lagt fram i fylkestinget i desember. Fylkesrådmannen vil også påpeike at satsing på kollektiv gir auka behov for kapasitet og kompetanse i administrasjonen.

Kollektivstrategi for Hordaland slår fast at kollektivtrafikken sitt viktigaste klima- og miljøbidrag er å ta trafikkveksten. Framover vil det vere krevjande å balansere ressursbruk mellom auka kapasitet/kvalitet i tilbodet og meir miljøvenleg teknologi. Dette gjeld alle transportformer, og må løftast tydeleg fram i førebuing av nye transportanbod.

Det blir stadig tydelegare at nye trendar knytt til digitalisering og ny kommunikasjonsteknologi i aukande grad vil påverke kollektivtrafikken framover. Løysingar for såkalla kombinert mobilitet, der kollektivtransport er basis i ein heilskap som også består av mellom anna bildeling, bysyklar, drosjer, sykling og «on demand»-tenester, vert prøvde ut og sette i verk både i Norden og i resten av Europa. Autonome køyretøy er også ein del av dette biletet. I tida framover vil det vere behov for å utarbeide nye og utvida strategiar på kollektivområdet for å møte denne utviklinga.